

Základy: 7. Proč je v Bibli tolik násilí?

Základy

Křesťanství je největší světové náboženství, a přesto o něm mnoho lidí mnoho neví. Pokud jste jedním z nich, pak je to skvělé místo, kde začít!

Věděli jste například, že křesťanství není o chození do kostela nebo o konání dobrých věcí? Je to o vztahu s Bohem. Tím se liší od ostatních náboženství. Křesťané se nemusí spoléhat na to, že se budou nějak extra snažit, aby byli dobří, ale oslavují skutečnost, že Ježíš dal svůj život místo nás, aby každý mohl mít tento vztah s Bohem jednoduše tím, že mu důvěřuje. Proto se křesťanství nazývá ‚Dobrá zpráva‘.

Sestavili jsme zde několik článků, které vás provedou základy. Pokud ale nevidíte, co hledáte, stačí hledat, nebo ještě lépe, klikněte na náš e-mail sitviry@post.cz a začněte konverzovat se skutečným křesťanem. Rádi zodpovíme jakýkoli dotaz, velký i malý.

Proč je v Bibli tolik násilí?

V Bibli se vyskytují různé druhy násilí – podrobně se na ně podíváme a zjistíme, co znamenají.

Je to jedna z nejčastějších výzev předhazovaných křesťanům a také jedna z nejčastějších otázek, které si křesťané kladou.

Ve skutečnosti na tuto otázku neexistují rychlé a snadné odpovědi, ale můžeme si říci několik důležitých věcí, které nám pomohou jasněji zmapovat terén. V Bibli se vyskytuje několik různých druhů násilí a není užitečné je všechny házet do jednoho pytle a nahlížet na ně stejně.

“Na tuto otázku neexistují žádné rychlé a snadné odpovědi.”

Popsané násilí

Za prvé existuje násilí, které je popsáno. Starověká společnost byla ze své podstaty násilná, a protože se nám dostává pravdivého popisu společnosti, je nám toto násilí líčeno. Například synovcem krále Davida a velitelem jeho armády byl muž jménem Jóab. Jóab se rád díval na mladé muže, kteří pro jeho zábavu bojovali na život a na smrt. Ve 2. kapitole Samuelovy knihy je popsáno, jak se takové gladiátorské klání rozhořelo v širší násilí a krveprolití. Ukazuje nám něco o charakteru zúčastněných mužů a o tom, jak jejich činy měly širší důsledky, které destabilizovaly monarchii. Násilí není schvalováno ani nařizováno, je pouze popisováno.

Dalším příkladem mohou být příběhy sexuálního násilí, které nacházíme ve Starém zákoně. Nedlouho po Joábově incidentu čteme o tom, jak jeden ze synů krále Davida znásilnil svou nevlastní sestru Támar. I tato strašná událost měla za následek nejen osobní tragédii, ale také masivní politickou destabilizaci a dokonce občanskou válku. V příběhu není vůbec nic, co by naznačovalo, že bychom měli násilníkovy jednání schvalovat. Ve skutečnosti bychom se mohli cítit povzbuzeni tím, že

násilí na ženě bylo považováno za dostatečně důležité, aby bylo zahrnuto do této obecně dosti mužské (a muži napsané) knihy.

Požehnané násilí

Dále existuje mnoho míst, kde jsou modlitby násilné. Takové modlitby se obvykle nacházejí v žalmech, i když je najdeme i jinde. Žalmisté se často modlí, aby jim Bůh pomohl:

“Žalmy vyjadřují hluboké emoce tváří v tvář těžkému utrpení”.

Ty jsi vsutku má skála a má pevnost, pro své jméno mě ved' a provázej, vyved' mě ze sítě, která je pro mě skrytá, neboť ty jsi mé útočiště. (Žalm 31,3-4)

Někdy se z nich stávají modlitby za to, aby Bůh vykonal svůj spravedlivý soud, aby ospravedlnil nevinné:

Probud' se, můj Bože, ty jsi ustanovil soud. Ať se kolem tebe shromáždí shromáždění národů a nad ním zaujmeš své místo na výsostech. (Ž 7,6-7).

A ty se někdy přelévají do modliteb za násilný soud:

Povstaň, Hospodine, postav se jim, rozvrať je! Svým mečem vysvobod' můj život od bezbožníků. (Ž 17,13).

Je třeba si uvědomit, že tyto modlitby jsou básně a používají květnatý a intenzivní jazyk, jak to básníci dělají i dnes.

Žalmy vyjadřují hluboké emoce tváří v tvář těžkému utrpení. Moderní poradci a terapeuti chápou, jakou hodnotu má možnost dát průchod takovým pocitům. Jejich verbální vyjádření často snižuje pravděpodobnost, že se stanou skutkem. Adresování modliteb k Bohu za pomstu pomáhá žalmistovi přenechat věc Bohu, místo aby ji vzal do vlastních rukou.

Tyto modlitby jsou často vyjadřovány kvazi-soudními výrazy, zejména když používají jazyk “oko za oko”. Takové modlitby se obracejí k Bohu spíše s prosbou o spravedlnost než o pomstu.

Nový zákon učí, že našimi skutečnými nepřáteli nejsou lidé, ale duchovní mocnosti: systémy a struktury zla, které utlačují a zneužívají.

Náš boj není proti nepřítelům z krve a těla, ale proti vládcům, proti autoritám, proti vesmírným mocnostem této přítomné temnoty, proti duchovním silám zla v nebeských prostorách. (Efezským 6,12).

A konečným nepřitelem lidstva je smrt (1. Korintským 15,26). Žalmy lze tedy velmi účinně použít k modlitbě proti těmto neosobním nepřátelům lidstva, jako jsou ekologické katastrofy, nemoci a násilí.

Násilí jako Boží soud

A pak jsou tu násilné popisy Božího současného nebo budoucího jednání při souzení zla. Ty jsou často poetické a metaforické a platí zde i předchozí poznámky o květnatém jazyce v žalmech. Grafická představa hořícího ohnivého jezera ve Zjevení 20 a 21 dala vzniknout nešťastným a neužitečným středověkým představám o ďáblech, kteří věčně smaží nespasené. To vůbec není biblický obraz.

Představa Božího soudu je opět složitá a tento článek pouze poukazuje na některé výraznější problémy v titulku.

V Bibli se často objevuje soud jako nevyhnutelný důsledek lidských činů. Ti, kdo jezdí na tygrech, mají problém z nich sesednout. V 7. kapitole Izajáše prorok varuje krále Achase, aby neuzavíral smlouvu s Asýrií, ale aby důvěřoval Bohu. Asýrie byla tehdejší velmocí a Achas doufal, že bude mít prospěch z její ochrany kvůli některým místním potížím, které zažíval s malými sousedy. Achas prorokova slova ignoroval a nedlouho poté asyrský král vyplenil a téměř zničil Achasovo království. Dočteme se o tom ve 2. knize Letopisů:

V té době poslal král Achas k asyrskému králi pro pomoc... Asyrský král Tiglat Pilezer tedy proti němu vytáhl a místo aby ho posílil, sužoval ho. Achas totiž vzal podíl z Hospodinova domu a z domu královského i z knížat a odvedl asyrskému králi daň, ale nepomohlo mu to. (2. Paralipomenon 28,16-21)

Známý příběh o potopě světa je do jisté míry podobný. Boží jednání při stvoření světa, o němž se píše v 1. kapitole knihy Genesis, je popsáno tak, že Bůh oddělil vody a umožnil vznik pevniny. V představách starověkých lidí Bůh (ať už vlastně věřili v kteréhokoli boha) vždy tvořil tímto způsobem.

Bůh tedy odsunul vody chaosu a držel je tam. V příběhu o potopě (která se odehrává jako přímá reakce na lidské násilí (Genesis 6,11) Bůh přestává vody zadržovat a dovoluje jim znovu pokrýt zemi. Je to obraz Boha, který lidstvu říká: “Dobrá tedy. Ať je po tvém. V souvislosti s naší současnou ekologickou krizí je zde mnoho podnětů k zamyšlení.

Ačkoli je jazyk soudu v dnešní době pro mnohé nepříjemný, jedná se o běžné biblické téma, které stojí za další zamyšlení, než bude zavrženo. Gary Haugen ve své knize *“The Locust Effect” (Efekt sarančat)* popisuje mnoho situací po celém světě, kdy nejzranitelnější lidé nemohou využívat zdravotní péči, vzdělání nebo zaměstnání. Důvodem je, že jsou vystaveni svévolnému násilí, krádežím nebo zotročení, aniž by se mohli účinně domáhat soudní nápravy. V reakci na tento problém založil *Haugen Mezinárodní misii spravedlnosti (IJM)*, která spolupracuje s vládami po celém světě, aby jim pomohla zajistit smysluplnou spravedlnost pro nejchudší a nejslabší.

Málokdo z nás by se chtěl obejít bez institucí, které vytvářejí a prosazují zákony (i když poukazujeme na jejich nedostatky), a stejně tak je naděje na Boží soud nezbytnou součástí zaslíbeného světa, kde budou setřeny všechny slzy (Zj 21,4).

Bible hovoří o soudu velmi jasně, ale stejně tak je jasné, že bylo učiněno opatření pro ty, kteří mu nemohou odolat - což jsme my všichni. Díky Božímu milosrdenství a poslušnosti jeho Syna můžeme být v Božích očích prohlášeni za spravedlivé, pokud v něj věříme.

Pro ty, kdo jsou v Kristu Ježíši, tedy nyní neexistuje žádné odsouzení. (Římanům 8,1)

“Nyní tedy není žádné odsouzení pro ty, kdo jsou v Kristu Ježíši.”

Násilí přikázané Bohem

Poslední a nejtěžší kategorií biblického násilí jsou situace, kdy se zdá, že Bůh přikazuje Izraeli, aby šel do boje a zabíjel lidi, někdy i nebojující. Hlavní seskupení těchto příkazů najdeme v knize Jozue v souvislosti s dobýváním kanaánské země Izraelem.

Tyto pasáže jsou pro mnohé z nás velmi znepokojivé a mnoho lidí se usilovně snaží pochopit, jak je máme vykládat.

Jsou tací, kteří tvrdí, že tyto příběhy jsou nepochopením Božího charakteru a záměru ze strany Izraele. Jistě vidíme vývoj teologie a myšlenek mezi Starým a Novým zákonem - toho se zde dotýkáme, nicméně mnoha lidem je nepříjemná představa, že by se Bible mohla mýlit v tak důležité věci, jako je to, co Bůh přikázal a co ne.

Jsou tací, kteří tvrdí, že události dobytí země jsou v dějinách jednorázovou událostí, která se již nikdy nebude opakovat, a to za účelem Božího plánu založit izraelský národ, a tím požehnat světu. Řekli by, že akce proti Kanaáncům byly oprávněným trestem za jejich hříchy. Mnoha lidem je tato myšlenka nepříjemná; a diskutuje se o tom, do jaké míry jsou Kanaánci charakterizováni jako hříšní, a nikoliv nějakým způsobem “cizí”.

Jsou i tací, kteří tvrdí, že dobývání bylo spíše postupné, než se obecně soudí, a že šlo spíše o pomalé vytlačování jedné skupiny lidí druhou než o razantní dobytí. Existují archeologické důkazy, které to potvrzují. Podle tohoto argumentu Bible teologicky “překrucuje” to, co se stalo - charakterizuje to jako velkolepé ovládnutí ve jménu Boha, i když ve skutečnosti šlo o pozvolnější událost.

Stojí za to zdůraznit, že - v rozporu s rozšířeným názorem - kniha Jozue je poměrně nejednoznačná, pokud jde o to, do jaké míry bylo dobytí masakrem.

Zkoumání lidského chování nám říká, že lidé nečekají na to, až budou zabiti - posílají své ženy a děti do bezpečí (např. 1 Samuelova 15,5-6). Když armády dobývají města, obvykle v nich najdou jen vojáky. Navíc hebrejské slovo, které se v Jozue často překládá jako "zcela zničit", má mnohem širší a pružnější význam. Rozhodně neznamenalo vždy "vyvraždit" - mohlo být použito například o předmětech. Takové předměty byly někdy zničeny, ale někdy přineseny nepoškozené do svatyně. Někdy nám naši překladatelé Bible nechtěně prokazují medvědí službu, když automaticky naznačují, že toto slovo vždy znamená smrt.

A konečně, jak zde bylo řečeno, kniha sama je nejednoznačná, pokud jde o rozsah obětí, a často podává zprávy o tom, co se stalo s přeživšími z měst, která byla zřejmě zcela vyhlazena.

[Christianity United Kingdom](#)

-tep-

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)